

PARTIDA ROMILOR „PRO EUROPA”
Sucursala județeană Timiș

Nr. 168

Data: 17.09.2026

CĂTRE:

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI TIMIȘOARA

CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI TIMIȘOARA

OBIECT: Observații și propuneri privind Strategia pentru preservarea și promovarea multi și interculturalității Timișoarei

PUNCT DE VEDERE

Asociația Partida Romilor Pro-Europa – Sucursala Județeană Timiș salută inițiativa Primăriei Municipiului Timișoara de a elabora o strategie dedicată preservării și promovării multi și interculturalității. Considerăm necesar ca Timișoara să își asume public diversitatea, să protejeze patrimoniul minorităților și să creeze mecanisme prin care comunitățile să participe efectiv la viața orașului.

Apreciem procesul de consultare, recunoașterea contribuției istorice a minorității rome, menționarea rasismului anti-romi și intenția de a dezvolta mecanisme de finanțare. Totuși, pentru a produce schimbări reale, strategia trebuie să depășească nivelul declarațiilor generale și să fie completată cu măsuri, bugete, responsabilități și indicatori adaptați nevoilor fiecărei minorități.

Necesitatea unei strategii diferențiate

Comunitățile minoritare nu se află în situații identice. Unele au instituții culturale consolidate, școli, patrimoniu protejat și infrastructură comunitară. Altele se confruntă cu sărăcie, discriminare, locuire nesigură, lipsa actelor de proprietate, acces dificil la servicii publice și o capacitate redusă de reprezentare. Aplicarea aceluiași măsuri generale tuturor minorităților nu asigură egalitatea reală.

Pentru comunitatea romă din Timișoara, cultura și afirmarea identității sunt importante, dar nu pot fi separate de condițiile concrete de viață. Este greu să vorbești despre participare culturală atunci când nu ai acte pe casă, când locuința nu poate fi racordată legal la utilități sau când familia trăiește cu teama evacuării. În cartierul Kuncz, siguranța locativă, clarificarea situației juridice a imobilelor și accesul la locuințe sociale reprezintă premise ale demnității și participării publice.

Obligațiile rezultate din HG nr. 560 din 2022

Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022–2027, aprobată prin HG nr. 560/2022, nu limitează intervenția autorităților locale la manifestări culturale. Cadrul național prevede

PARTIDA ROMILOR „PRO EUROPA”
Sucursala județeană Timiș

elaborarea și implementarea Planului local de acțiune pentru incluziunea comunităților de romi, cu măsuri integrate pentru depășirea vulnerabilității.

În secțiunea referitoare la atribuțiile expertului local pentru problemele romilor, HG nr. 560/2022 prevede expres «alocarea de resurse financiare de la bugetul local și atragerea de resurse financiare extrabugetare în vederea implementării unor programe/proiecte» pentru comunitățile de romi. Totodată, mecanismul local presupune aprobarea Planului local de acțiune prin hotărâre a consiliului local, inclusiv alocarea resurselor financiare pentru măsurile prevăzute.

Prin urmare, HG nr. 560/2022 nu stabilește o sumă identică pentru toate primăriile, dar instituie responsabilitatea administrației locale de a planifica, aproba și asigura resurse pentru intervențiile locale. Simpla menționare a Strategiei naționale în documentul municipal nu este suficientă dacă această obligație nu este transpusă în măsuri și bugete verificabile.

Limitele actualului proiect

Capitolul privind impactul bugetar nu indică sume, bugete anuale, surse ferme sau alocări distincte. Procentul de 15% din liniile Centrului de Proiecte este prezentat numai ca exemplu, fără caracter obligatoriu și fără bază clară de calcul. Strategia nu nominalizează organizațiile rome consultate și nu stabilește roluri concrete pentru acestea în implementare și monitorizare.

De asemenea, referirile la comunitatea romă nu sunt transformate într-un program local coerent. Lipsesc ținte privind locuirea, actele de proprietate, utilitățile, educația, ocuparea, sănătatea și combaterea discriminării, precum și indicatori dezagregați care să permită evaluarea rezultatelor pentru romi.

Propunerile Asociației Partida Romilor Pro-Europa

Solicităm completarea strategiei și a planului său de implementare cu următoarele elemente:

- o anexă financiară multianuală, cu sume minime anuale, surse de finanțare, instituții responsabile și termene pentru fiecare măsură;
- o linie de finanțare distinctă și predictibilă pentru proiectele organizațiilor minorităților, cu criterii transparente și mecanisme care să asigure accesul organizațiilor comunitare mici;
- un capitol distinct privind comunitatea romă, corelat cu HG nr. 560/2022 și cu Planul local de acțiune pentru incluziunea romilor;
- un program pentru cartierul Kuncz privind cadastrarea și clarificarea situației juridice a locuințelor și terenurilor, sprijin pentru obținerea actelor, acces legal la utilități, prevenirea evacuărilor și soluții pentru familiile care nu pot dobândi titlu;
- măsuri clare pentru accesul nediscriminatoriu al familiilor rome la locuințe sociale, inclusiv informare, sprijin pentru dosare și monitorizarea rezultatelor;

PARTIDA ROMILOR „PRO EUROPA”
Sucursala județeană Timiș

- nominalizarea organizațiilor rome consultate și includerea reprezentanților acestora, alături de expertul local pentru romi și Grupul Local de Lucru, în implementare, monitorizare și evaluare;
- indicatori numerici și rezultate măsurabile, dezagregate pe comunități și domenii de intervenție.

Concluzie

Timișoara are șansa de a adopta nu doar o strategie frumoasă, ci una care schimbă vieți. Susținem promovarea culturii și patrimoniului rom, dar cerem ca acestea să fie însoțite de siguranță locativă, acces la drepturi și finanțare publică predictibilă. O familie care trăiește cu teama evacuării nu poate participa de pe poziții egale la viața culturală a orașului.

Solicităm Primăriei Municipiului Timișoara și Consiliului Local să revizuiască documentul împreună cu organizațiile fiecărei minorități și să introducă măsuri diferențiate, bugete clare și un mecanism anual de raportare publică. Asociația Partida Romilor Pro-Europa – Sucursala Județeană Timiș își exprimă disponibilitatea de a contribui la elaborarea capitolului dedicat comunității rome și a măsurilor pentru cartierul Kuncz.

Cu deosebită considerație,

**PREȘEDITE APRPE TM
ADRIAN MIRESCU**

